UiA2014

1978. Casa Llinàs

Josep Llinàs, arquitecte, Carretera Begur a Sa Tuna

1. BIOGRAFIA

Josep Llinàs Carmona , neix a Castelló de la Plana al 1945. Al 1969, es llicencia en arquitectura, i un any més tard inicia la seva activitat docent en la Càtedra de Rafael Monseo a la ETSAB.
Al 1983, exerceix de professor a la ETSAV i és professor convidat a múltiples universitats, com la de Pamplona o la de Lausanne.
Josep Llinàs, ha obtingut tres vegades el premi FAD d'arquitectura. Al 1977, l'obté en la categoria d'Interlorisme, al 1996 per la restauració del Teatre Metropol de Tarragona i al 2006 per la realització de la Biblioteca Jaume Fuster de Barcelona.
Altrammet, al 1995 obté també el Premi Nacional d'Arquitectura i Espai Públic concedit per la Generalitat de Catalunya per la realització de la Biblioteca Jaume Fuster.

Josep Llinàs

Teatre Metropol de Tarragona

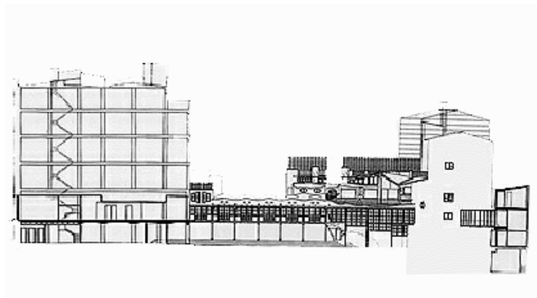

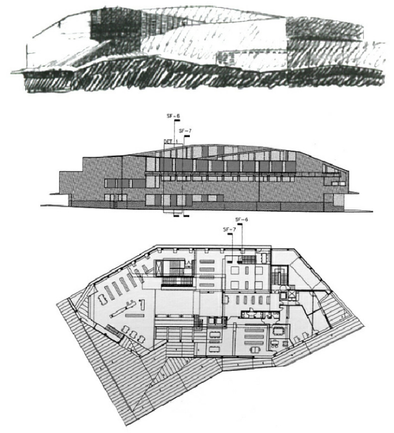

Biblioteca Jaume Fuster

2. ANÀLISI

2.1 | DESCRIPCIÓ ANALÍTICA DE L'OBRA

Malgrat que Josep Llinàs comença treballant en moltes ocasions amb formes prismàtiques (sobretot abans de la dècada del 2000), aquestes formes, són sotmeses a una sèrie d'operacions que enfatitzen la seva inherent rotunditat i la tendència a la monumentalitat pròpia dels volums autocontinguts, perfectes i complerts.

Les operacions formals que segueixen, frequents en les seves obres, tenen en principi per objecte contrarestar aquesta tendència i disminuir l'efecte de tamany que l'edifici produeix, malgrat que en diverses ocasions pretén també destacar una part del mateix. Intenta donar a l'edifici una escala d'acord amb el que és i amb la seva situació, i en qualsevol cas evitar que s'imposi el context mitjançant els elements excessius, l'excessiu del seu tamany aparent, o del seu volum.

Aquesta casa per ell mateix a Begur, del 1978-1980, és segurament el seu projecte més platònic i es descomposa en una sèrie d'elements aparentment independents. Per una banda trobem una sèrie de murs de contenció, una caixa opaca, una caixa transparent, una coberta de gelosia, i una coberta plana no transitable. D'aquesta manera Josep Llinàs, aconsegueix l'objectiu de considerar la casa com un pavelló independent d'una hipotètica i inexistent casa amb atribucions convencionals d'una mansió.

La descomposició de la casa en aquesta sèrie d'elements tan diversos, i el tractament unificat i abstracte de cadascú d'ells, fa que sembli un pavelló gran, enlloc d'una miniatura d'una gran mansió.

El terreny en el que es va construir la casa, tenia uns condicionants clars: pendent; orientació est; i vistes al mar, coincidint amb el fons de la parcel·la i el punt més baix del solar. L'accés, contràriament era per la part més alta de la carretera per la banda oest.
El terreny és petit, de 1000 m² i la casa ocupa unes dimensions de 60m² per planta.

La casa, se situa en una franja que s'aplana i es pavimenta entre dos murs de contenció de poca alçada. L'accés a l'habitatge, es pot fer per les seves dues testeres i es relaciona amb l'exterior a través de dues terrasses de característiques oposades en relació a l'assolellament. El pas posterior, entre la casa i el mur de contencióés (apart de comunicar les dues terrasses per l'exterior) és emprat en relació a la cuina i a la porta d'accés.

La decisió més important es va produir al passar les comunicacions internes de la part posterior a la façana principal, privilegiant aquest espai en vistes, orientació. Aquests espais de pas o de moviment, es van traduir en dos sistemes constructius diferents. Per una banda les parets de càrrega i els tancaments d'obra, i per altra l'estructura de pilars i bigues metàl·liques i tancaments de vidre, per protegir la gran superfície vidriada de la galeria. Aquesta estructura metàl·lica, a més a més s'extén cap a l'exterior tot soportant un porxo de llistons de fusta.

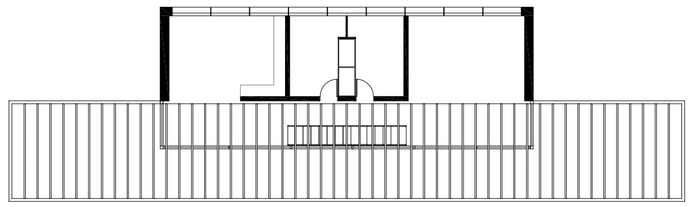

Planta primera 1:150

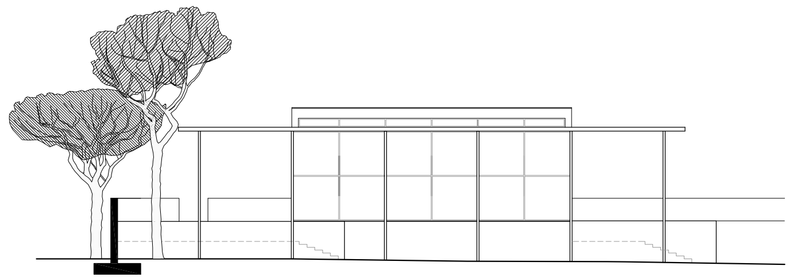

Alçat est 1:200

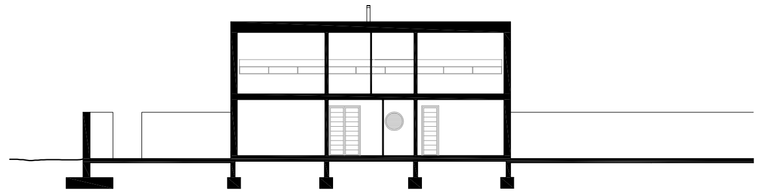

Secció longitudinal 1:200

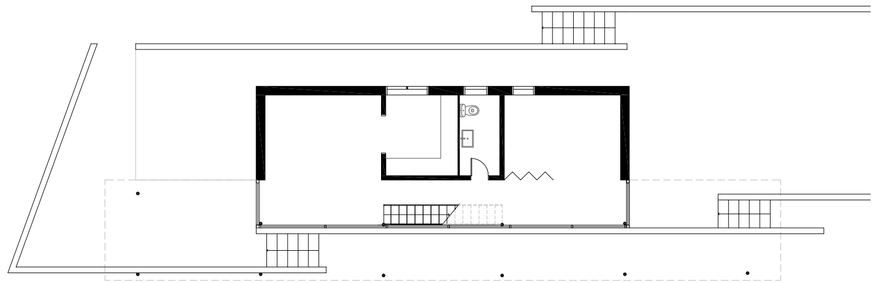

Planta baixa 1:150

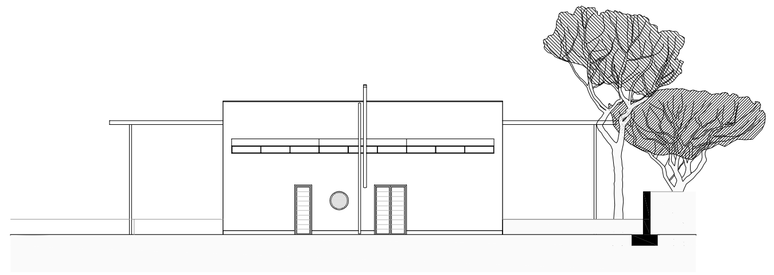

Alçat oest 1:200

2.2 | CRÍTICA COMPARADA AMB ELS SEUS MODELS

L'arquitectura, sorgeix a partir d'altres arquitectures, però no copiant-les sinó reinterpretant-les i incorporant-hi nous elements. Josep Llinàs a la seva pròpia casa a Begur, la projecta a partir de múltiples referències, entre les que destaca la Vila Bianca de Giusepe Terragni, la Casa Farnsworth de Mies van der Rohe o diverses Case Study Houses.

La Villa Bianca, construïda entre 1936 i 1937 a la regió de Lombardia (Itàlia), es tracta d'un prisma rectangular de 22,20 x 7,7m rasgat per un voladís a la part superior. Aquest edifici, sembla respondre als cànons clàssics, tals com els traçats àuris, o l'ús de les simetries, però al matek temps, presenta una sèrie d'elements que provoquen tensions visuals més properes a la sensibilitat moderna. Els diferents plans o volums rectangulars, que es sobreposen, o es desplacen entre sí, tant en planta com en alçat, així com les plaques en voladís que sobresurten asimètricament en les cantonades de l'edifici semblen restes incomplertes i tenses d'un moviment que ha sigut momentàniament congelat o d'una estructura que jau rere la forma visible, amb un ull posat als mecanismes de Mondrian.

Per altra banda, la casa Farnsworth de Mies Van der Rohe, construïda al 1946 a les afores de Chicago, consistex en una estructura metàl·lica només tancada amb vidre, i respon a la concepció d'un mirador. La transparència permet que des del seu interior es tingui plena consciència del paisatge.
L'edifici, s'organitza a partir de dues plataformes rectangulars. La primera, d'elles, que s'hi accedex a través de quatre escalons, sense murs ni coberta, actúa solsament com una terrassa. Des d'aquesta plataforma, s'accedek a una altra que sostè la casa mitjançant vuit pilars metàl·lics.

Finalment, les Case Study houses, van ser un experiment de l'arquitectura residencial d'Estats Units, patrocinat al 1945 per la revista Arts & Architecture de Los Àngeles, que va encarregar als arquitectes de moda de l'època, dissenyar i construir prototips de cases barates i eficients degut a la demanda d'habitatges quehi hagué després de la Segona Guerra Mundial.

Josep Llinàs, per el projecte de casa seva Begur, posa l'ull a totes aquestes referències anteriorment esmentades.

En primer lloc, La caixa opaca a mode de prisma rasgat, és igual que la Villa Bianca de Terragni, així com també el voladís que sobresurt de la caixa.
Per altra banda la caixa transparent, completament vidriada i sustentada mitjançant pilars metàl·lics, l'obté de l'obra de Mies van der Rohe, així com l'ús de la tecnologia dels materials *HighTech*. Altrament, l'accés a l'habitatge de la casa Farnsworth, es fa a partir d'unes plataformes rectangulars elevades del terreny; idea que còpia Josep Llinàs, encara que a la inversa ja que l'accés a la seva casa es fa mitjançant dos plataformes o terrasses endinsades al terreny i sustentades mitjançant dos murs de contenció.
De la mateixa manera que fa Mies van der Rohe amb la Casa Farnsworth, Josep Llinàs dota els espais de pas amb les millor vistes, ja que aquests no són únicament de pas, sinó una extensió d'altres parts de l'edifici, com cuina o sala d'estar.
Finalment, les Case Study Houses, són referències clares per a Llinàs a l'hora de projectar aquest edifici, doncs aquestes incorporen elements de les dues cases anteriorment esmentades. La idea de portar l'exterior cap a l'interior; la idea de utilitzar els porxos com a elements de transició entre aquests dos mons; l'ús de materials moderns com els pilars d'acer; i la idea de viure en caixes, són alguns dels múltiples conceptes que presenten aquestes.

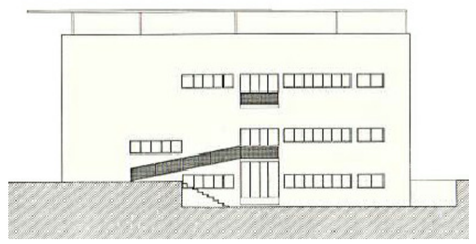

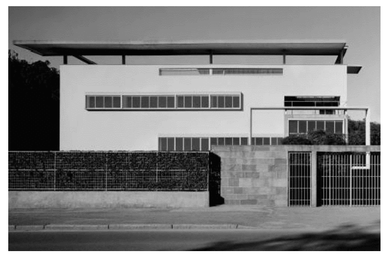

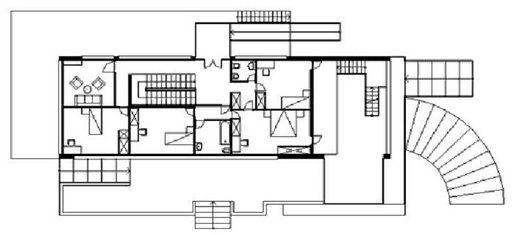

Villa Bianca - Giuseppe Terragni

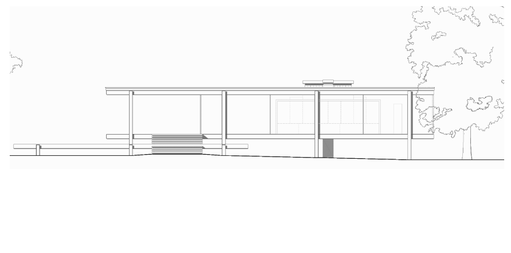

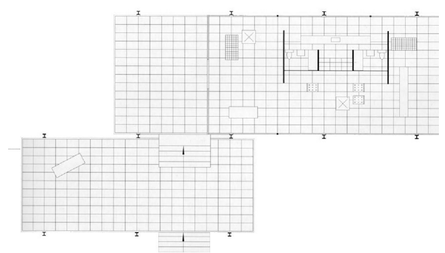

Casa Farnsworth - Mies Van der Rohe

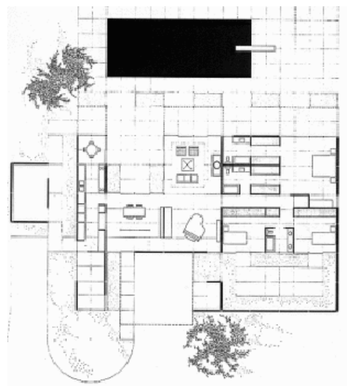

Case Study #16 - Craig Ellwood

3. CONCLUSIONS

Com a conclusió d'aquest estudi, se n'extreu que Josep Llinàs projecta casa seva a partir d'unes referències molt clares i la seva obra és el resultat de la suma i la reinterpretació de parts d'aquestes referències.

La caixa opaca de la Villa Bianca, afegint-li la caixa transparent de la Casa Farnsworth, i sumant-li un porxo en voladís cap als dos costats com fa Terragni però sustentat per una sèrie de Pilars metàl·lics com ho fa Mies, dóna com a resultat la Casa Llinàs.

BIBLIOGRAFIA

Llibre

RISPA, Raúl I AGUAZA, Mario José. *Josep Llinàs. Introducción: Alejandro de la Sota* : Madrid: Editorial Tanais, 1997.

Article de revista

CORTÉS, Juan Antonio. "Una permanente renúncia", *El Croquis*, n.128 fecha, p.1-p.9.

Pàgina web

ARXIUS D'ARQUITECTURA A CATALUNYA. Casa Llinàs [En línia] Accessible a: http://www.arxiusarquitectura.cat/arquitectura_det.php?id=109 [Consulta: 21 de maig de 2014]

EPDLP, EL PODER DE LA PALABRA.Josep Llinàs. [En Línia] Accessible a: http://www.epdlp.com/arquitecto.php?id=98 [Consulta 20 de maig de 2014]

URBIPEDIA. Villa Bianca [En línia], Accessible a: http://www.urbipedia.org/index.php/Villa_Bianca [consulta 19 de maig de 2014]

WIKIPEDIA, LA ENCICLOPÈDIA LLIBRE. Josep Llinàs [En línia]. Accessible a: http://es.wikipedia.org/wiki/Josep_Ll%C3%A1s [Consulta: 21 de maig de 2014]

Villa Bianca - Giuseppe Terragni

+

Casa Farnsworth - Mies Van der Rohe

=

Casa Llinàs - Josep Llinàs

Fotomuntatge interior de la Casa Farnsworth + Casa Llinàs